

WAKKERLANDS

Over de (on)zin van een lesje pronouns: ‘Hoi, ik ben Jan, wie ben zij?’

Jan Kuitenbrouwer

14 februari 2022

Meepraten voor beginners: Jan Kuitenbrouwer schrijft het woordenboek van de verbale burgeroorlog die we het ‘openbaar debat’ noemen. Deze week, onder de P: *pronouns*, voornaamwoorden voor non-binaire personen.

Volgens een enquête van Transgender Netwerk Nederland zijn ‘hen’ en ‘hun’ de populairste —> **voornaamwoorden** voor non-binaire personen. Het zal wel weer een verderfelijk stereotype zijn, maar Wakkerlands associeert genderbending met zwier en originaliteit, en vindt het een beetje teleurstellend dat zij genoeg nemen met vale tweedehandsjes. Voornaamwoorden waarbij je niet eens aan een mens denkt, en die op papier maar verwarring geven.

Advertentie

Waarom als derde, non-binaire vorm niet bijvoorbeeld ‘dij’? Hij/zijn, zij/haar en dij/dijn? Je zou ook kunnen denken aan ‘nij’ en ‘nijn’, met de n van neutraal en non-binair. Of ‘qij’ en ‘qijn’, met de q van —> **queer**? Qij en qijn - Wakkerlands vindt het wel wat.

Het natuurlijke streven van alle taal is vereenvoudiging, taal wil doelmatig zijn. Die nieuwe voornaamwoorden betekenen in de praktijk vooral een nieuwe kans om iets fout te doen. Om op de vingers te worden getikt vanwege een krenking of kwetsing.

Maar is dat wel waar dit over gaat? Kijk eens mee naar hoe er over deze kwestie wordt geschreven. Drie van de vele voorbeelden die je online kunt vinden:

‘Voelt een persoon zich niet honderd procent man of vrouw? Dan kan diegene zichzelf als non-binair omschrijven en op een andere manier dan hij/zij en hem/haar aangesproken willen worden.’ (*Linda.*)

‘Wanneer je zelf bepaalde pronouns hebt waarmee je graag aangesproken wordt, kun je dit aan het begin van een gesprek aangeven. En vraag vervolgens naar de pronouns van de ander.’ (*Radar, Avrotros.*)

‘Je kan zeggen tegen iemand: ‘Ik zou het waarderen als je mij op deze manier aanspreekt.’ Het is natuurlijk ook fijner als iemand het aan jou vraagt: ‘Hoe wil je aangesproken worden?’ (BNNVara.)

Advertentie

Hier klopt iets niet. Ziet u het? Drie keer: ‘aangesproken worden’.

Bent u ooit aangesproken met een derdepersoonsvoornaamwoord? Er komt iemand op je af die zegt: ‘Hoi, ik ben Quirijn, wie ben hij?’ Of ik stap op Quirijn af en zeg; ‘Hoi, ik ben Jan, wie ben zij?’

Nee, zo spreek je niet. Als je iemand aanspreekt, zeg je ‘jij’ of ‘u’. Niets aan de hand, welke —> **genderidentiteit** iemand ook is.

Advertentie

In een winkel of op het gemeentehuis kan het fout gaan. ‘Dag meneer, wat kan ik voor u doen?’

‘Ik BEN geen meneer! EN geen mevrouw!’

‘Juist. Dag, eh, reiziger?’

Maar hoe gaan je *preferred pronouns* dit oplossen? Door de stad lopen met een sandwichboard? ‘Aan iedereen die overweegt mij aan te spreken...’

Dat pronounlesje, dat iedereen maar nabauwt en overschrijft, slaat nergens op. Aanspreken doe je in de tweede persoon, en in de tweede persoon kun je iemand niet —> **misgenderen**.

In het kader van de inclusiviteit wordt ons een onzinnige gedragscode aangeleerd, ter vermijding van een kwetsing die taalkundig onmogelijk is. Maar die wel iets anders doet, namelijk: de aandacht richten op de afwijkende genderidentiteit van de spreker.

- Hi, ik ben Jan, wie ben jij? (niks aan de hand).

- Hi, ik ben Quirijn, en als jij straks met *anderen* over mij *in de derde persoon* gaat praten - wat gezien mijn interessante genderidentiteit behoorlijk waarschijnlijk is - wil ik graag dat je mij als volgt aanduidt.

Geprefereerde voornaamwoorden zijn vooral een *conversation piece*. Middel tegen krenking blijkt middel tot aandacht.

LEES OOK

Geselecteerd door de redactie

WAKKERLANDS

JAN KUITENBROUWER

Aan de knoppen

WAKKERLANDS

JAN KUITENBROUWER

Een wappiewerkwoord: puntjesverbinden